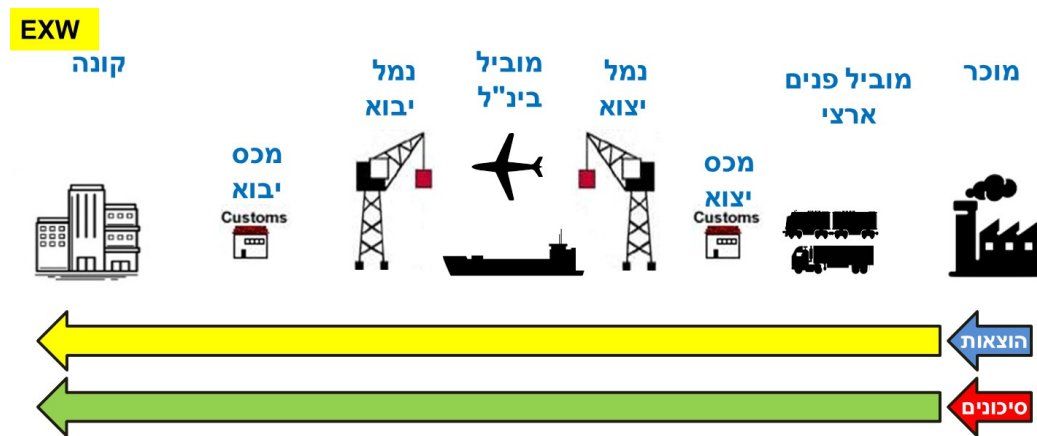

המונח EXW ומדוע מומלץ לא להשתמש בו

זאב תלם

המונח EXW הוא אחד ממונחי ה-Incoterms הוותיקים ביותר. בשימוש במונח זה, המוכר מסיים את התחייבויותיו בעסקה כאשר מעמיד את הטובין, לקונה, ארוזים ליצוא, במקום בו נוהגים לנפק טובין במפעל / מחסן המוכר, במדינת הייצוא. מסירת הטובין אינה כוללת ביצוע הליכי שחרור מכס יצוא ואין היא כוללת טעינתם על הרכב הבא לאספס. חשוב להדגיש שחובתו של הקונה היא לאסוף את המטען במקום ובמועד שנקבע, כולל הטעינה כלי רכב הבא לאוספו.

זיקת הביטוח, נטל ההוצאות ונטל האחריות עוברים מקונה למוכר עם העמדת הטובין, במסגרת התקופה המוסכמת, לרשות הקונה במחסן המוכר. במכירה בתנאי EXW ההוצאות והאחריות של המוכר הן מינימליות.

EXW (place of delivery) Incoterms® 2020

Ex Works

בשנים האחרונות השימוש במונח זה הולך והופך להיות לא מומלץ. למעשה, המונח EXW אמור היה להימחק לחלוטין ממהדורת מונחי המכר 2020, בעיקר בשל אי התאמתו לסחר הבינלאומי המודרני, וזאת ממספר סיבות:

- בהתאם לכללי המונח EXW, מסירת הטובין לקונה מתבצעת בנקודה המוסכמת – מפעל או מחסן הספק. על הקונה חלה החובה לטעון את כלי הרכב הבא לאסוף את המטען במחסן המוכר ולשאת בנטל הסיכון הכרוך בטעינת הפריטים. הדבר עלול לגרום לבעיות משפטיות בעיקר בהקשר לחוקים הקשורים לחוקי בטיחות וגהות המתייחסים לטעינה בכלל והמכלת מכולות בפרט.

המונח כלל לא עוסק בנושאי המכלה

- כללי המונח EXW נוגדים את אמנת CMR (אמנה להובלה בינ"ל ביבשה) הקובעת כי על המוכר לטעון את הטובין לכלי ההובלה היבשתי.

- במקרה של אשראי דוקומנטרי היצואן חייב לשלוח במסמכים על מנת להגישם לבנק

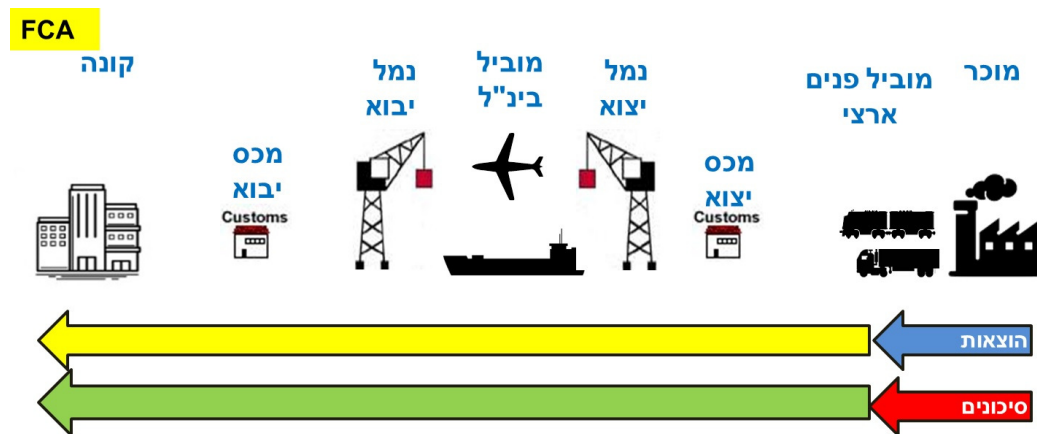
ולקבל תמורה. בשימוש ב-EXW לא רק שהמוכר לא שולט על מסמכי ההובלה אלא שבמקרה של טעות לקונה עלול להיווצר קושי לבקש תיקון מהמשלח שקבע הקונה.

בשימוש ב-EXW על הקונה לשאת בתהליך המכס ביצוא, כולל השגת רשיונות יצוא. זו דרישה בעייתית. באירופה, לפי ה- Union Customs Code- UCC, היצואן נדרש להיות ממוקם באיחוד האירופי, ורק ליצואן יש את הכוח להחליט אם ומתי הטובין יוגשו ליצוא מהאיחוד. לפי דרישות רשות היצוא הפדראלית U.S. Export Administration Regulations (EAR) החוק האמריקאי רואה ביצואן כאחראי לעמידה בדרישות חוקיות היצוא ללא קשר לשאלה מי מגיש את המטען ליצוא.

גם הנוהג להוסיף את המילה Loaded ליד שמו של המונח לא פותרת את הבעיה משום שכאשר מוסיפים Loaded, מתכוונים בעיקר להוצאות ולא לסיכונים.

בגלל השימוש במונח EXW הולך ונעלם ויש להניח שבסופו של דבר הוא ישמש לסחר מקומי בלבד.

למי שמעוניין להמשיך ולהשתמש במונח EXW, מומלץ לעבור למונח FCA Seller Premises. בשימוש במונח FCA, המוכר מסיים את התחייבויותיו במסירת הטובין, נשוא עסקת המכר, כאשר מעביר את הטובין לחזקת מוביל בינלאומי (אותו קבע הקונה) במדינת היצוא. כאשר מדובר ב-FCA Seller Premises, המסירה מתבצעת בבית המוכר. במקרה כזה המוכר מסיים את התחייבויותיו ברגע שהטובין הוטענו על גבי כלי הרכב שנשלח על ידי הקונה. ברצוני להדגיש, שעל המוכר חלה החובה לטפל בתהליך המכס ביצוא.

FCA Seller premises (place of delivery) Incoterms® 2020

השימוש ב-FCA Seller Premises פותר את רוב הבעיות של המונח EXW ולדעתי הוא מומלץ הרבה יותר.